

EURÓPAI PARLAMENT

2009 - 2014

Plenárisülés-dokumentum

6.3.2013

B7-0124/2013

ÁLLÁSFOGLALÁSRA IRÁNYULÓ INDÍTVÁNY

benyújtva az Európai Tanács és a Bizottság nyilatkozatait követően

az eljárási szabályzat 110. cikkének (2) bekezdése alapján

a rasszizmus, az idegengyűlölet, az antiszemitizmus, a muzulmánellenesség, a cigányokkal (szintikkel, vándorlókkal) szembeni homofóbia, a transzfóbia és a hátrányos megkülönböztetés minden más formája elleni küzdelem erősítéséről (2013/2543(RSP))

**Marie-Christine Vergiat, Cornelia Ernst, Kyriacos Triantaphyllides,
Cornelis de Jong, Martina Anderson, Nikolaos Chountis, Takis
Hadjigeorgiou**

a GUE/NGL képviselőcsoport nevében

RE\929510HU.doc

PE507.376v01-00

HU

Egyesülve a sokféleségben

HU

**az Európai Parlament állásfoglalása a rasszizmus, az idegengyűlölet, az antiszemitizmus, a muzulmánellenesség, a cigányokkal (szintikkel, vándorlók) szembeni homofóbia, a transzfóbia és a hátrányos megkülönböztetés minden más formája elleni küzdelem erősítéséről
(2013/2543(RSP))**

Az Európai Parlament,

- tekintettel a megkülönböztetést tiltó nemzetközi emberi jogi eszközökre, nevezetesen a faji megkülönböztetés valamennyi formájának kiküszöböléséről szóló ENSZ-egyezményre (UNCERD),
- tekintettel az emberi jogok európai egyezményére, nevezetesen annak 14. cikkére, amely megtilt minden a „nem, faj, szín, nyelv, vallás, politikai vagy egyéb vélemény, nemzeti vagy társadalmi származás, nemzeti kisebbséghez tartozás, vagyoni helyzet, születés szerinti vagy egyéb helyzet alapján történő megkülönböztetést”, valamint annak a megkülönböztetés általános tilalmáról szóló 12. módosító jegyzőkönyvére, továbbá az Emberi Jogok Európai Bíróságának vonatkozó ítélkezési gyakorlatára,
- tekintettel az Alapjogi Charta 21. cikkének (1) bekezdésére, amely megtilt minden megkülönböztetést, így különösen a nem, faj, szín, etnikai vagy társadalmi származás, genetikai tulajdonság, nyelv, vallás vagy meggyőződés, politikai vagy más vélemény, nemzeti kisebbséghez tartozás, vagyoni helyzet, születés, fogyatékoság, életkor vagy szexuális irányultság vagy állampolgárság alapján történő megkülönböztetést,
- tekintettel az Európai Unióról szóló szerződés 2. cikkére, amely megállapítja: „Az Unió az emberi méltóság tiszteletben tartása, a szabadság, a demokrácia, az egyenlőség, a jogállamiság, valamint az emberi jogok – ideértve a kisebbségekhez tartozó személyek jogait – tiszteletben tartásának értékein alapul. Ezek az értékek közősek a tagállamokban, a pluralizmus, a megkülönböztetés tilalma, a tolerancia, az igazságosság, a szolidaritás, valamint a nők és a férfiak közötti egyenlőség társadalmában.”,
- tekintettel az Európai Unió működéséről szóló szerződés (EUMSZ) 10. cikkére, amely megállapítja: „Politikai és tevékenységei meghatározása és végrehajtása során az Unió küzd mindenfajta nemi, faji vagy etnikai származáson, valláson vagy meggyőződésen, fogyatékoságon, életkoron vagy szexuális irányultságon alapuló megkülönböztetés ellen”,
- tekintettel az EUMSZ 19. cikkére, amely politikai felhatalmazást ad az EU-nak, hogy „megfelelő intézkedéseket tehet a nemi, faji vagy etnikai származáson, valláson vagy meggyőződésen, fogyatékoságon, koron vagy szexuális irányultságon alapuló megkülönböztetés leküzdésére”,
- tekintettel az EUMSZ 67. cikkére, amely megállapítja, hogy „Az Unió [...] a rasszizmus és az idegengyűlölet megelőzésére és leküzdésére irányuló intézkedésekkel [...] a biztonság magas szintjének garantálásán munkálkodik”,

- tekintettel az EUMSZ 83. cikkének (2) bekezdésére, amely lehetővé teszi az EU számára, hogy „ha valamely harmonizációs intézkedések hatálya alá tartozó területen az Unió politikájának eredményes végrehajtásához elengedhetetlen a tagállamok büntetőügyekre vonatkozó törvényi, rendeleti és közigazgatási rendelkezéseinek közelítése, irányelvekben szabályozási minimumokat lehet megállapítani e területen a bűncselekményi tényállások és a büntetési tételek meghatározására vonatkozóan”,
 - tekintettel a rasszizmusról, az idegengyűlöletről, az antiszemitizmusról, a muzulmánellenességről, a cigányellenességről, a homofóbiáról, a transzfóbiáról, a megkülönböztetésről, az előítéleten alapuló erőszakra és a szélsőségesről, illetve a büntetőjog uniós megközelítéséről szóló korábbi állásfoglalásaira,
 - tekintettel az Alapjogi Ügynökségre (FRA) és annak a megkülönböztetésmentességgel, a rasszizmussal, az idegengyűlölettel, az antiszemitizmussal, a homofóbiával és az ehhez kapcsolódó intoleranciával és előítéleten alapuló erőszakkal kapcsolatos munkájára,
 - tekintettel eljárási szabályzata 110. cikkének (2) bekezdésére,
- A. mivel a rasszizmus, az idegengyűlölet, az antiszemitizmus, a muzulmánellenesség, a szektarianizmus, a homofóbia, a transzfóbia, a cigányellenesség (ideértve a szintikkel és a vándorlókkal szembeni gyűlöletet is) és az ehhez kapcsolódó intoleranciák olyan hiedelmeket és előítéleteket rejtenek magukban, melyek legitimálják az adott alapokon történő megkülönböztetést, és ilyen okokból eredő erőszakot és gyűlöletet;
 - B. mivel az egyenlőség előmozdítása érdekében ugyan minden tagállam bevezette nemzeti jogába a megkülönböztetés tilalmát, az EU-ban továbbra is van hátrányos megkülönböztetés, és történnek gyűlölet-bűncselekmények, vagyis a rasszizmus, az idegengyűlölet, a cigányellenesség, a vallási intolerancia, a szexuális irányultság, a nemi identitás vagy egy kisebbségi csoporthoz való tartozás és az Alapjogi Chartában felsorolt indokok által motivált erőszak és bűncselekmények;
 - C. mivel a gazdasági és szociális válság közepette az idegengyűlölet fokozódik, és fennáll a kockázata, hogy a politika ezt kihasználja, elősegítendő a szélsőjobboldal térnyerését;
 - D. mivel a több uniós tagállamban is parlamenti képviseletet nyert pártok által képviselt szélsőjobboldali mozgalmak felkarolják a gyűlöletet és intoleranciát gerjesztő beszédmódot és programokat;
 - E. mivel a bevándorló közösségek a lakhatási és munkalehetőségek keresése és a közszolgáltatások igénybevételére tett kísérleteik során napi szinten ki vannak téve a bizalmatlanság és ellenségesség megnyilvánulásainak, valamint a folyamatos diszkriminációnak, melyhez gyakran faji alapú erőszak is társul;
 - F. mivel fontos, hogy az EU és tagállamai fellépjenek az ilyen magatartás ellen úgy a magán-, mint az állami szférában, a preventív oktatásba való beruházás és tudatosító kampányok folytatása révén, a tisztelet és a tolerancia kultúrájának előmozdítása céljából;
 - G. mivel fontos, hogy a tagállamok egy olyan kultúrát mozdítsanak elő, amelyben az ehhez hasonló intoleráns és diszkriminatív magatartást az áldozatok biztonságban

bejelenthessenek, az ilyen eseteket a rendvédelmi szervek szükség esetén kivizsgálják, az igazságszolgáltatási rendszer pedig szankcionálja;

- H. mivel az EU számos eszközt elfogadott az ilyen cselekmények és a megkülönböztetés ellen, nevezetesen: a személyek közötti, faji vagy etnikai származásra való tekintet nélküli egyenlő bánásmód elvének alkalmazásáról szóló 2000/43/EK tanácsi irányelv¹ (faji megkülönböztetés elleni irányelv); a foglalkoztatás és a munkavégzés során alkalmazott egyenlő bánásmód általános kereteinek létrehozásáról szóló 2000/78/EK tanácsi irányelv² (a munkavégzés során alkalmazott egyenlő bánásmódról szóló irányelv); a rasszizmus és az idegengyűlölet egyes formái és megnyilvánulásai elleni, büntetőjogi eszközökkel történő küzdelemről szóló 2008/913/IB tanácsi kerethatározat³ (a rasszizmus és az idegengyűlölet elleni kerethatározat); és a romák integrációját célzó nemzeti stratégiák uniós keretrendszere;
- I. mivel a bűncselekmények áldozatainak jogaira, támogatására és védelmére vonatkozó minimumszabályok megállapításáról szóló 2012/29/EU európai parlamenti és tanácsi irányelv⁴ előírja a tagállamok számára, hogy megkülönböztetés nélkül védjék meg és támogassák az előítéleten alapuló bűncselekmények áldozatait, és elismeri, hogy az esetleg személyes jellemzőikhez kapcsolódó előítéleten vagy megkülönböztetésen alapuló indokkal elkövetett bűncselekmények áldozatai egyedi védelmet igényelhetnek a bűncselekmény egyedi jellege miatt;
- J. mivel a munkahelyen kívüli, vallástól vagy meggyőződéstől, fogyatékoságtól, életkortól vagy szexuális irányultságtól független egyenlő bánásmód védelméről szóló tanácsi irányelvre (egyenlőségi irányelv) irányuló 2008-as bizottsági javaslatot a Tanács néhány tagállam rendíthetetlen ellenállása miatt ötévi vitát követően sem fogadta még el;
- K. mivel az Alapjogi Ügynökség szerint a kisebbségi csoportokba tartozó személyek közül minden negyedik átélt már gyűlölet-bűncselekményt, és ezen esetek csaknem 90%-át nem jelentik a rendőrségnek, valamint csak négy uniós tagállam gyűjt és tesz közzé adatokat a cigányellenes bűncselekményekről és csak nyolc tartja nyilván az áldozat (feltételezett) szexuális irányultsága okán elkövetett bűncselekményeket, és mivel a kisebbségi csoportokba tartozó személyek közül minden negyedik megélt már faji alapú bűncselekményeket, és a bevándorlók vagy az etnikai kisebbségek tagjai sérelmére elkövetett támadások vagy fenyegetések 90%-át nem jelentik a rendőrségnek;
- L. mivel a Parlament többször felszólította a Bizottságot, a Tanácsot és a tagállamokat, hogy erősítsék az olyan előítéleten alapuló erőszak és megkülönböztetés elleni küzdelmet, mint a rasszizmus, az idegengyűlölet, az antiszemitizmus, a muzulmánellenesség, a homofóbia, a transzfóbia és a cigányellenesség;
- M. mivel felszólított többek között az alábbiakra:
- a) a megkülönböztetés elleni, már elfogadott irányelvek és a rasszizmus és az idegengyűlölet

¹ HL L 180., 2000.7.19., 22. o. (magyar nyelvű kiadás, 20. fejezet, 1. kötet, 23. o.).

² HL L 303., 2000.12.2., 16. o. (magyar nyelvű kiadás, 5. fejezet, 4. kötet, 79. o.).

³ HL L 328., 2008.12.6., 55. o.

⁴ HL L 315., 2012.11.14., 57. o.

- elleni kerethatározat teljes körű végrehajtása;
- b) az egyenlőségi irányelv haladéktalan elfogadása;
 - c) a rasszizmus és az idegengyűlölet elleni kerethatározat haladéktalan felülvizsgálata hatályának kiterjesztése, valamint rendelkezéseinek és hatékonyságának erősítése érdekében;
 - d) annak biztosítása, hogy a gyűlölet-bűncselekményeket, az indítékukat képező előítéleteket és az áldozatokra gyakorolt hatásaikat a nemzeti és az európai jog egyaránt elismerje, és hogy gyűjtsék az ezekre vonatkozó adatokat;
 - e) ütemterv készítése és végrehajtása a szexuális irányultságtól vagy a nemi identitástól független egyenlőség megvalósítása érdekében;
 - f) fellépés a cigányellenesség elleni küzdelem fokozása érdekében, és a romák alapvető jogainak biztosítása az üldöztetéssel, a megkülönböztetéssel és a kiutasítással szemben;
 - g) annak biztosítása, hogy a közszereplők tartózkodjanak az olyan nyilvános kijelentésektől, amelyek más közösségek faji, etnikai, vallási hovatartozásuk, fogyatékoságuk, szexuális irányultságuk vagy nemzetiségük miatti gyűlöletére vagy ezek alapján történő megbélyegzésére ösztönöznek vagy hívnak fel;
- N. mivel a Bel- és Igazságügyi Tanács 2013. január 17–18-i informális ülésén az ír elnökség vitát kezdeményezett a gyűlölet-bűncselekmények, a rasszizmus, az antiszemitizmus, az idegengyűlölet és a homofóbia elleni európai uniós fellépésről, és rámutatott arra, hogy hatékonyabb védelemre és adatgyűjtésre, továbbá a vezetők részéről határozottabb elkötelezettségre van szükség „az európai értékek aktív védelme és a különböző vallási vagy etnikai háttérrel, illetve szexuális irányultsággal rendelkező személyek iránti kölcsönös tisztelet és befogadás légkörének előmozdítása mellett”;
- O. mivel – bár a kezdeményezés üdvözlendő – átfogóbb horizontális szemléletre van szükség a bármilyen alapon történő megkülönböztetéssel szembeni fellépés megközelítésében, például nagyobb mélységben kell foglalkozni a társadalmi és gazdasági tényezőkkel és az ezekre adott szakpolitikai válaszokkal, valamint azzal, hogy e tényezők miként gerjesztik, illetve mérsékelik a diszkriminációt és az egyenlőtlenségeket;
- P. mivel a Bizottság a közelmúltban figyelmeztetett a bizonyos kisebbségeket megcélzó rasszista és uszító politikai beszédmód veszélyeire;
- Q. mivel az arab tavaszt követően a Bizottság olyan közleményeket és jogalkotási javaslatokat tett közzé, melyekben bizonyos harmadik országokból – főleg kelet-afrikai országokból – érkező migrációs áramlásokat egyes társadalmi szektorok számára potenciális veszélyforrásként jelölt meg, majd később többször fogalmazott meg az Unió területére való belépés feltételeinek szigorítására irányuló kérést, miközben utalt arra, hogy véleménye szerint a migráció hasznos eszköz is lehet az előregedő társadalom problémája és az általa a tagállamokban felvetett társadalmi kihívások megoldására;
- R. mivel az uniós bevándorlási és menekültügyek igazgatásához kapcsolódó feladatok egyre

nagyobb részének elvégzését harmadik országokra hárítják;

- S. mivel az illegális migrációval kapcsolatos szakpolitikákat egyre inkább a bűnüldözés vagy büntetőjog retorikája hatja át, ami a kilencvenes évek első felére jellemző populista politikai szólamok rendkívül nyugtalanító, újbóli térnyerésére figyelmeztet, amelyek eredményeképp egyes tagállamokban a jogalkotók kísérletet tettek számos legális bevándorló jogi státuszának korlátozására;
 - T. mivel kollektív, összehasonlítható és megbízható, osztályozott adatok gyűjtésére van szükség a megkülönböztetés jogi eljárásokban való bizonyításához, az egyenlőtlenségek és a különbségek méréséhez, a megkülönböztetésellenes jogszabályok hatékonyságának méréséhez és a megfelelő állami politikák kidolgozásához, amelyeknek nemcsak a megtorló intézkedésekre kell összpontosítaniuk, hanem a megelőzésre is;
 - U. mivel az Alapjogi Ügynökség közeljövőben esedékes, az LGBT-közösséggel szembeni megkülönböztetésről és elnyomásról szóló tanulmányáról szóló jelentése várhatóan rá fog mutatni a homofóbiából és transzfóbiából fakadó gyűlölet-bűncselekmények és gyűlöletbeszéd elterjedtségére az EU-ban;
 - V. mivel az Európai Biztonsági és Együttműködési Szervezetben (EBESZ) részt vevő minden állam, köztük valamennyi uniós tagállam elismerte, hogy a gyűlölet-bűncselekmények ellen – amelyek a meghatározás szerint előítéleten alapuló bűncselekmények – büntető jogszabályokkal és egyedi, testre szabott szakpolitikákkal kell fellépni;
 - W. mivel az uniós vízümpolitika bizonyos – különösen a Nyugat-Balkánról érkező – etnikai csoportok és kisebbségek felé megnyilvánuló, egyre erősödő faji előítéletekre gyakorolt hatásai és káros következményei kérdéseket vetnek fel, tekintettel arra, hogy a vízumliberalizáció keretében az EU a partnerként résztvevő harmadik országoktól a kifelé irányuló határforgalmuk ellenőrzésének szigorítását kéri annak megakadályozása érdekében, hogy a kiutazók uniós menedékjogért folyamodjanak, vagy tekintettel a vízummentesség felfüggesztésére vonatkozó mechanizmus újbóli bevezetését célzó szakpolitikákra, melyek eredményeképp újra bevezethetik a vízumkötelezettséget valamennyi harmadik országbeli állampolgárral szemben, amennyiben az adott harmadik ország állampolgáraitól érkező, menedékjog iránti kérelmek száma megnő;
1. felhívja a tagállamokat, Bizottságot és a Tanácsot, hogy az alábbiak révén fokozzák az előítéleten és gyűlöleten alapuló erőszak és megkülönböztetés elleni küzdelmet:
 - a) javaslat a 2008/913/IB kerethatározat ambiciózus felülvizsgálatára a Parlament által meghatározott vonalak mentén, kifejezetten nevesítve az antiszemitizmus, a muzulmánellenesség, a homofóbia, a transzfóbia és a cigányellenesség bizonyos formáit és megnyilvánulásait;
 - b) annak biztosítása, hogy valamennyi uniós büntetőjogi eszköz, beleértve a kerethatározatot is, teljes mértékben összhangban legyen az emberi jogi standardokkal, többek között a szólásszabadság terén is, és fokozatos szankciók szélesebb körét tartalmazza, adott esetben például olyan alternatív büntetéseket, mint a közösségi munka;

- c) átfogó stratégia létrehozása a gyűlölet-bűncselekmények, valamint az előítéleten alapuló erőszak és megkülönböztetés elleni küzdelem terén, melynek lényeges elemei a preventív oktatási stratégiák valamennyi társadalmi szektorban;
 - d) az egyenlő bánásmód irányelv haladéktalan elfogadása, amely az egyik legfontosabb uniós eszköz a valódi egyenlőség előmozdítása és biztosítása, valamint az előítélet és a megkülönböztetéssel szembeni küzdelem terén az EU-ban;
 - e) a romák társadalmi befogadását célzó nemzeti stratégiák uniós keretrendszerének teljes körű végrehajtása és megerősítése, nevezetesen a helyi és regionális hatóságok hosszú távú támogatása révén, hogy hatékony és az emberi jogi követelményeknek megfelelő politikákat, programokat és fellépéseket dolgozhassanak ki és hajthassanak végre a romák befogadása érdekében, a rendelkezésre álló, többek között uniós források felhasználásával; az alapvető jogok tiszteletben tartásának és a szabad mozgásról szóló irányelv végrehajtásának szigorú ellenőrzése;
 - f) az Unión belüli szabad mozgáshoz és letelepedéshez való jog teljes körű végrehajtásának biztosítása;
 - g) átfogóbb, megbízható adatok gyűjtése a gyűlölet-bűncselekményekkel kapcsolatosan, amelyek mutatják legalább a lakosság által jelentett és a hatóságok által nyilvántartásba vett esetek számát, az elmarasztaló ítéletek számát, az elítélt cselekmény indítékát képező diszkrimináció jellegét és a kiszabott szankciókat, valamint a viktimizációval kapcsolatos felmérések a be nem jelentett bűncselekmények jellegéről és gyakoriságáról, az áldozatok bűnüldözéssel kapcsolatos tapasztalatairól, a be nem jelentés okairól és arról, hogy a gyűlölet-bűncselekmények áldozatai mennyire vannak tisztában jogaikkal;
 - h) mechanizmusok bevezetése a gyűlölet-bűncselekmények láthatóvá tételére az Európai Unióban, azáltal, hogy a hatóságok láthatóan komolyan veszik a gyűlölet-bűncselekményeket, az esetek bejelentésére ösztönözve az ilyen cselekmények áldozatait, és lehetőséget adva nekik arra, hogy jogaikat érvényesítsék az elkövetőkkel szemben;
 - i) a migráns munkavállalók és családtagjaik alapvető jogairól szóló nemzetközi egyezmény aláírása és ratifikálása, valamint az egyezmény nemzeti jogban történő maradéktalan végrehajtásának biztosítása;
 - j) a Parlament arra vonatkozó ismételt kérésének teljesítése, hogy dolgozzanak ki egy átfogó ütemtervet a szexuális irányultságtól vagy a nemi identitástól független egyenlőség biztosítása érdekében;
 - k) az EU aláírja az UNCERD-et, mivel már minden tagállama ratifikálta azt;
 - l) a nemzetközi fórumokon, például az EBESZ Miniszteri Tanácsának a gyűlölet-bűncselekmények elleni küzdelemről szóló 9/09. határozata és az Európa Tanács Miniszteri Bizottságának a nemi irányultságon és a nemi identitáson alapuló megkülönböztetés elleni intézkedésekről szóló CM/Rec(2010)5 ajánlása keretében a tagállamok által vállalt idevágó kötelezettségek végrehajtása;
2. felhívja az esélyegyenlőségi irányelvet ellenző és blokkoló tagállamokat, hogy tegyék

közzé indokaikat, hogy nyilvános és átlátható vitát lehessen folytatni azokról;

3. felhívja a tagállamokat, hogy valamennyi szinten és minden területen (kormány, állam, regionális és helyi közigazgatás, rendvédelmi erők, bíróságok, politikai pártok, politikai és vallási vezetők stb.) gondoskodjanak arról, hogy a vezetők és a hatóságok, valamint azok fellépései és nyilatkozatai ne buzdítsanak megkülönböztetésre, erőszakra, gyűlöletre vagy azok jóváhagyására;
4. utasítja elnökét, hogy továbbítsa ezt az állásfoglalást a Tanácsnak és a Bizottságnak, valamint a tagállamok kormányának és parlamentjének.